

Les novetats lèxiques en el *DOLEV-Natura*¹

Joan de Déu Martines Llinares
Universitat d'Alacant

1. Introducció

Autors com Casanova (1996, 147-180; 2002, 189-224; i 2010, 168-184), Colomina (152-167), Rafel (75-104) o Martines (2011, 143-204) han fet alguns buidatges i estudis parcials del lèxic de l'obra d'Enric Valor. Caldria una anàlisi sistemàtica i global del material lèxic de l'obra valoriana.² Ací ens limitarem a presentar una aproximació fonamentalment quantitativa a aquesta anàlisi basada en l'estudi del *DOLEV-Natura*³.

Per a l'elaboració d'aquest diccionari s'ha pres com a model el *Diccionari descriptiu de la llengua catalana (DDL)*. En aquest article no explicarem els criteris de confecció perquè no és el nostre objectiu, però sí que en comentem alguns, en notes a peu de pàgina, que considerem necessaris per a entendre els exemples presentats. Si es vol aprofundir en els criteris i en l'estructura del *DOLEV-Natura* caldrà consultar Martines (2017, 92-118).

Per què un diccionari de la natura? Perquè la natura és un personatge més per a Valor: el paisatge, el relleu, la fauna, els fenòmens atmosfèrics... no són sols un escenari en la narrativa valoriana. Des d'una òptica lingüística, constitueixen el camp semàntic més important de l'obra i, per tant, l'àmbit en què l'aportació lèxica de l'escriptor és més palesa. No exagerem si diem que el lèxic i la fraseologia de la natura actua com a columna vertebral del model de llengua que vol bastir, construir i, fins i tot, es podria afirmar que també del país que desitja. Per aquest motiu, empra un lèxic amb sinònims i amb variants de tot el domini lingüístic, encara que amb preeminència de les formes valencianes que Enric Valor més coneixia i que vol aportar al català general. És un repertori lèxic ric, variat i lligat, com hem dit, sobretot al món agrari, a la fauna, a la flora...: l'objectiu és descriure i donar a conèixer el país dels valencians i amb les paraules dels valencians, enriquides amb elements d'altres parlars i del català general.

2. Novetats lèxiques

Hem comptabilitzat fins a 50 paraules noves en el *DOLEV-Natura*, és a dir, un 3% del total dels mots: un nombre considerable. D'aquestes novetats, 5 paraules són inventariades pel mateix Valor en *VALOR*⁴ (4) o *DECat* (1), cosa que s'indicarà en els exemples.

¹ *El diccionari de l'obra literària d'Enric Valor. La natura (DOLEV-Natura)*, tesi doctoral inèdita de Joan de Déu Martines (juliol, 2017).

² Martines (2011, 145) escriu que "ja disposem d'un bon grapat d'estudis parcials de la seua obra, especialment del lèxic i de la fraseologia. Potser ja és arribada l'hora de mamprendre un despullament sistemàtic i exhaustiu d'aquests materials i d'elaborar un Diccionari de l'obra d'Enric Valor i una anàlisi del seu model gramatical. Això aplanarà el camí per a la recerca, per exemple, lèxica com aquesta que presentem ací com a tribut al mestre de la paraula."

³ L'anàlisi del *DOLEV-Natura* ens ha permès trobar novetats lèxiques i fraseològiques no recopilades pels diccionaris que s'han pres com a referència (*DIEC2*, *DDL*, *DNV* i *DCVB*). Tot açò s'ha fet amb l'ajuda de les eines del Corpus Informatitzat Multilingüe de Textos Antics i Contemporanis (CIMTAC) de l'ISIC-IVITRA, cosa que ens ha permès confeccionar el corpus de l'obra literària d'Enric Valor (COLEV), el diccionari i d'estudiar-ne les novetats. El *DOLEV-Natura* consta de 1797 paraules i 349 UFs recopilades de la totalitat de l'obra literària del mestre valencià.

⁴ Els diccionaris de Valor són els següents: els glossaris de les *Rondalles Valencianes* (Edicions del Bullent, 1984), el *Vocabulari escolar de la llengua* (Carena editors, 1989) i el *Vocabulari fonamental* (Plaza & Janés, 1988).

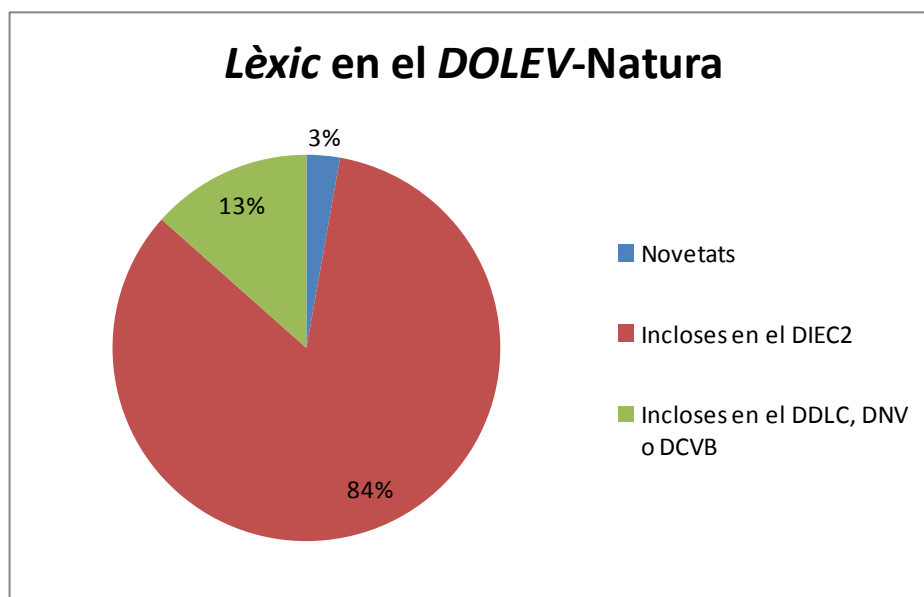

Figura 1

Tot seguit presentem aquestes novetats lèxiques amb un breu comentari i agrupades en categories segons els procediments de generació lèxica.

2.1. Les metàfores i les metonímies

És un dels fenòmens més prolífics i interessants a l'hora de la formació de paraules. Primerament ens centrarem en els mots afaïçonats per via metafòrica. Vegeu els exemples següents:

enconillat+⁵ *adj.* (1)⁶

Algú, amb característiques d'un conill⁷. *I un enconillat, flaquíssim i tot giragonsat, de llarga barba blanca, amb cara de camperol antic, que feia de president, va dir: [...]. (L'albarder de Cocentaina, 1976: 168, 11).*⁸

Adjectiu derivat de *conill*. En el *DCVB* i en el *DNV* hi ha el verb *enconillar*, però amb el significat de 'amagar-se dins del cau'.

mixineta+ *m., f.* (2)

[NCOMPT] Persona que fingeix candidesa, humilitat, innocència. *-I, a més, ell no ha estat mai un beguinot, ni un mixinetes -el defensà un altre-, i no el veus massa clavat dins l'església. (Sense la terra promesa, 1991: 547, 14).*

Martí (359) indica que és un derivat de *mix* 'gat', creat metafòricament perquè atribueix qualitats dels gats a les persones 'de naturalesa aparentment humil i mansa, però en realitat és astuta i traïdorena'.

⁵ Amb el signe (+) es marquen les paraules no incloses en els diccionaris de referència el *DDLC*, el *DIEC*, el *DNV* i el *DCVB*.

⁶ Indica la quantitat de vegades que és present en el corpus de l'obra literària d'Enric Valor (*COLEV*).

⁷ Aquestes remissions serveixen per indicar un altre article en el qual es pot recuperar tota la informació descriptiva.

⁸ Dins de les accepcions s'inclouen els exemples que són citacions extretes dels textos del corpus: il·lustren l'ús dels mots en el seu context dins l'obra literària d'Enric Valor. Les referències bibliogràfiques es fan posant l'obra en cursiva, la data, la pàgina i la línia on apareix la paraula per fer més fàcil d'escorcollar el mot i el context.

El segon mecanisme de formació lèxica d'aquest apartat és el metonímic.

albadoc+ adj. (1)

Color, de badoc¹. *Damunt les calces albadoc que duia, tenia un alfange que devia pesar una arrova llarga. (L'amor de les tres taronges, 1976: 137, 16).*

Aquest adjectiu ha estat creat metonímicament igual que altres colors (*taronja, carabassa, groc* 'safrà (en grec)'. Així, el mestre castallut empra *albadoc* per a indicar que les calces tenen la mateixa coloració que la flor del magraner (o *badoc*).

assafranat+ adj. (1)

Del color, groc ataronjat característic del safrà^{1b}. *Es tractava de sengles tassarres de cafè amb llet ben calent i unes magnífiques torrades de pa amb sagí d'un atraient color assafranat. (Sense la terra promesa, 1991: 510, 13).*

És el mateix mecanisme metonímic que el d'*albadoc* explicat adés, ací a partir de *safrà*.

cocodrilesc+ adj. (3)

Alguna cosa, dura com la pell d'un cocodril¹. *A poc a poc, el cantell i la polleguera de la porta se li estacaren en la crosta cocodrilesc, començà a pegar bocades i lliurà en un bell en sec el seu maligne esperit a l'infern. (Don Joan de la Panarra, 1976: 336, 17).*

Derivat de *cocodril*, que evoca metafòricament la duresa de la pell d'aquest rèptil.

moragada+ f. (1)

[NCOMPT] Acció de moragar¹. *La moragada de les olives i els primers consegüents refiis dels tords olivarers; [...]. (La Foia de Castalla, 1982: 323, 5).*

Substantiu derivat del verb *moragar*, format metonímicament perquè aquest color és semblant al morat, el color que pren el raïm en madurar. Només inventaria el verb el *DNV* i el *DECat* (V, 783a24); aquest darrer recull precisament la notícia que és el mateix Enric Valor qui explica en el seu exemplar del *DFa*: és 'verolar (el raïm)'.⁹

2.2. La derivació

Una part important de les novetats lèxiques del *COLEV* són mots derivats (per sufixació o per prefixació): *acaloració, acepellar, aitànic, aixampanyat, alacrancer, arpallotada, atronadorament, birba, ceresià, citronar, corbessa, descorconador, destralejador, enratar, enviscador, esblavissar, grallador, grallament, nevador, nevarsejada, palmerer, pedregador, perellonerar, persolada, ponentós i tarquimat*.

Ara en comentarem alguns dels més interessants.

arpallotada+ f. (1)

[NCOMPT] Colp d'arpa¹ (*VALOR*).⁹ *"Si hi anem tots dos, ell, que té aqueixa bocota i aqueixes pototes, amb quatre arpallotades i quatre llenguades se la*

⁹ Per a completar les accepcions, s'empra la definició del *DDL*. En molts casos, aquesta accepció o aquest mot no figura enregistrat en aquest diccionari; llavors tenim present com a obres de referència les següents: *DIEC2, DCVB, DNV, VALOR, DECat, GDLC* i altres diccionaris. En les definicions s'especifica de quin diccionari s'ha extret, encara que aquestes poden experimentar algun canvi per adequar-les al nostre sistema de representació lexicogràfica. Si després de fer la recerca, es descobreix el mot o la definició, se n'elabora una aplicant els criteris del *DOLEV-Natura*.

farà quasi tota, [...] (Comencilda, Secundina i Acabilda, 1976: 441, 7)

Derivat de *arpa* o, més concretament, del derivat *arpada* ‘colp d’arpa’ no enregistrat. Cf. *sarpallotada* (< *sarpa*) (DCVB, DNV).

birba+ f. (1)

Acció de *birbar*¹. *A la nit, quan Aleix tornà amb el Mingarro de veure la birba, sa mare el cridà a l'entresol que donava al carrer, en el costat oposat al menjador, l'entrada enmig. (L'ambició d'Aleix, 1982: 143, 23).*

Derivat verbal de *birbar* ‘arrancar les males herbes d’un sembrat amb una eina o amb una màquina’

corbessa+ f. (1)

[NCOMPT] (*Corvus corax*)¹⁰ La muller del corb¹. *Doncs el misteri estava que ell i la seua corbessa, o siga la muller, ho havien consultat a la seua cosina, la comare blanca, aqueixa garsa que té fama de ser l'ocell més astut i desvergonyat del món. (La rabosa i el corb, 1976: 423, 3).*

S’ha de recordar que Enric Valor en les *Rondalles Valencianes* i en altres narracions usa animals com a personatges, com en la rondalla *La rabosa i el corb*. El personatge protagonista és un corb; per això crea el personatge femení (cf. *mestre/ mestressa*).

descorconador+ m. (1)

[NCOMPT] Ferrament que serveix per a arrancar i sanejar la fusta seca dels arbres, consistent en una fulla de ferro o d’acer acabada en punta fixada a un mànec de fusta. [...] *en un racó, un furgatxo que semblava ser l'encant de Jeroni, ple d'aixades, pics, picoles, escarpres i martells de pedrapiquer, un perpal, un aixol, un descorconador, aixadelles, alguna rella, cabassos i altres entriquemells de camp. (Sense la terra promesa, 1991: 212, 18).*

De *corc* ‘un insecte que fa malbé la fusta dels arbres’, s’ha generat el derivat *descorconar*,¹¹ que tampoc apareix en cap dels diccionaris de referència. Al migjorn valencià significa ‘arrancar i sanejar tota la fusta seca dels arbres’. De *descorconar*, tenim *descorconador*, el ferrament que els llauradors fan servir per a *descorconar*; té la forma que s’indica en la definició.

enratar+ v. (1)

intr. pron. Algun lloc, omplir-se de rates¹. *De tota manera, de no seguir els gats en el poble, hi havia el perill de tornar a enratar-se, i així ho pensà el batle, home que tenia fama de prudent, [...] (Joan-Antoni i els torpalls, 1976: 231, 21).*

Derivat de *rata*.

¹⁰ Abans de definir les diferents accepcions, si el concepte és un ésser animat, sempre que s’ha pogut, s’inicia la definició amb el nom científic entre parèntesi per facilitar-ne la comprensió.

¹¹ Josep Vicent Cascant i Jordà al seu treball sobre el lèxic de l’olivera defineix el verb *descorconar*: “v. tr. derivat de *corc*, *corcó*, traure la part seca i gruixuda del tronc i de la soca de les oliveres. Efectivament: els descimaladors, amb pics o qualsevol cosa que acabés en punta, treien tota la fusta vella, corcada, seca, etc., de les oliveres tant perquè aquesta podrida no anés a més, com també per qüestions estètiques. Segons el DCVB (3, 526), *corc* 1. m insecte de varies espècies que rosega i destrueix cereals, fruites, fusta, etc. El seu sentit literal seria traure el corc de la soca de l’arbre. El DCVB no recull aquest verb. És la forma habitual del Comtat.” (Cascant, 178).

envisgador+ m., f. (1)

[NCOMPT] Persona que envisca¹. -*Ets un gran envisgador, Toni -va fer David. (Enllà de l'horitzó, 1991: 432, 2).*

Substantiu derivat del verb *enviscar*, a partir d'aquest verb s'ha construït aquest mot que indica la persona que *envisca*, variant valenciana, tortosina i baleàrica de *envescar* (DCVB).

esblavissar+ v. (2)

1a. intr. Clarejar^{1b}. *Tiraren avant enmig de la fosca, que ja s'esblavissava per llevant. (L'ambició d'Aleix, 1982: 149, 16).*

1b. intr. Clarejar^{1c}. *Però guaità en direcció a la capital, i va veure que era lluny, ben lluny. Les torres, els campanars, les muralles, l'orgullós i colossal Miquelet, s'esblavissaven enmig la tènue boirina del matí. (Abella, 1976: 101, 19).*

Aquest derivat de *blau* no és inventariat en cap dels diccionaris consultats; tampoc Valor en fa cap esments en els seus.

grallador+ adj. (1)

Animal, que gralla¹. [...] *futur recapte d'aquells gaigs de vius colors, gralladors i agressius, que es sentien moltes vegades, però que comptades voltes es podien descobrir. (Temps de batuda, 1991: 248, 11).*

grallament+ m. (3)

[NCOMPT] Gralleig¹. *De dalt les altes crestalleres, semblaven acomiadar-los els xiscles dels esparvers i el grallament de les cornelles i els corbs, volant tots incansables sobre els abismes. (Sense la terra promesa, 1991: 346, 13).*

Els dos són derivats de *grall* o *gralla/grallar*. Fins i tot, *grallament*, sinònim de *gralleig* 'crit estrident d'un corb' (DNV), també present una vegada en el COLEV.

nevarsejada+ f. (1)

[NCOMPT] Caiguda lleugera de neu¹. *La nit era geladíssima, puix que febrer rebolicava l'atmosfera amb vents i nevarsejades. (Els guants de la felicitat, 1975: 159, 16).*

Substantiu derivat del verb valencià *nevarsejar* 'nevar lleugerament a colps petits i nombrosos', variant ultracorrecta de *nevassejar* i documentat en el DCVB, precisament en un text rondallístic d'Enric Valor.

pedregador+ adj. (1)

Part de l'any, en que pedrega¹. -*Santa Rita, que s'escau pel dia vint-i-dós o vint-i-tres, ha estat sempre bastant pedregadora. (Enllà de l'horitzó, 1991: 229, 8).*

Adjectiu derivat de *pedregar* 'caure calamarsa'.

torder+ adj. (2)

Ocell, que s'alimenta de tords¹. *Doncs que ells tampoc no l'havien mort, i allò, l'animal aquell, tenia ja uns esperons i unes piorles que semblava una esmirla tordera. (El pollastre de festes, 1976: 395, 13).*

Adjectiu derivat de *tord*.

2.3. L'habilitació

cerval+ *m.* (10)

[NCOMPT] (*Felis sylvestris*) Gat salvatge¹ o (*Lynx* sp) Linx¹ (VALOR). *Aquell bosc és ple de llops, raboses i cervals; però la casa té porta, finestres i bones reixes. (La mestra i el manyà, 1976: 399, 3).*

Derivat de *cervo*, que, segons explica el mateix Valor (2013-4, 148), designa el *gat salvatge*. Hem de suposar que hi ha hagut el·lipsi de *gat*: (*gat*) *cerval*. D'adjectiu, doncs, ens ha passat a nom.

colliter+ *adj.* (1)

Arbre o planta, que fa collita^{1c} d'un producte determinat. *Jo, ben menut, coneixia a fons -és clar que amb coneixements vulgars però certers- tota mena d'arbres colliters de la nostra zona climàtica, [...]. (Temps de batuda, 1991: 20, 2).*

Un altre adjectiu germinat per una habilitació d'un substantiu. En un principi *colliter* és 'la persona que fa collita' i Enric Valor l'aplica a 'els arbres o plantes que tenen collita', convertint-lo en una adjectiu.

llenyater+ *adj.* (2)

Característic dels llenyataires¹. *I, amb tota la seua llibertat llenyatera, ell i la dona escassejaven bastant de la menjuga i passaven més fam que Garronus — un romà flaquíssim, del seguici d'Arènius, que havia caigut en desgràcia en l'afecte del seu senyor. (El llenyater de Fortaleny, 1975: 32, 5).*

Adjectiu creat per habilitació del substantiu *llenyater m., f.*

2.4. Variants formals

aranyeta+ *f.* (1)

[NINCOMPT] Aranyó². *Em caldra fer-los una bona desinfecció: tenen la negra, un fong molt petit que acaba amb el fullam, i l'aranyeta i altres coses. (Sense la terra promesa, 1991: 346, 7).*

Aquest substantiu és una variant formal de *aranyó*, 'malaltia de l'olivera produïda per un insecte coleòpter'. El sufix diminutiu *-ó* és substituït per *-et*, *-eta*.

bajoquetar+ *m.* (1)

[NCOMPT] Camp de fesoleres¹. *Les flairoses tomaqueres, el bajoquetar pacientment encanyat i carregat de fruit i de flor, un quadro de dacsca esplendorosa de panolles i un bancal de blat espès i sucós... (El darrer consell, 1976: 370, 13).*

Ens costava el derivat *bajocar*, de *bajoca*. El diminutiu *bajoqueta* ha arribat a lexicalitzar-se i, com veiem, pot arribar a generar un col·lectiu semblant: *bajoquetar*.

coiolt+ *m.* (1)

Variació formal de *coiot* que no és arrellegada en cap diccionari. Enric Valor sí que l'ha inclosa en el *Vocabulari escolar de la llengua*. El mateix Valor hi vacil·la: en aquest diccionari apareixen les dues en la mateixa entrada.

cut-cut+ *interj.* (9)

Variant formal de *cu-cut*. És l'onomatopeia del so que fa el cant d'un *cucut*, un ocell de nom precisament onomatopèic .

ensofranada+ f. (1)

És una variant formal de *ensofrada* i *ensofrat*, inventariada en el *DDLC*. És derivada de *ensofrantar*, variant de *ensofrar*.

gorgolleig+ m. (5)

[NINCOMPT] Borbolleig¹. *Allò era pels voltants de la Canal, on naix el riu d'Ibi: un lloc delitós, fresc i assolellat, tot acompanyat, seguit, de tendres refiis de rossinyols i gorgolleigs misteriosos de fontetes amagades. (El tres plets de Pasqua Granada, 1976: 303, 20).*

Variant formal de *borbolleig* 'Soroll d'un líquid que borbolleja' amb un encreuament de *gorgoll* 'raig o broll d'aigua, d'una font, etc.' (*DCVB*), emprat en el català occidental.

omada+ f. (2)

Vegeu *omeda f.*

omeda f.

[NCOMPT] Conjunt d'oms¹. [...] *pujava un baf de fecunditat de les xopades i omades dels fondals i els barrancs; alenaven la resina les pinedes fosques; travessaven el cel blavíssim les faldes, els todons, les tórtors; [...]. (La idea de l'emigrant, 1982: 220, 19).*

Variant morfològica de *omeda*, amb el sufix *-ada* cf. *pinada* i *pinada*.

2.5. Altres novetats

alacrana+ f. (1)

[NCOMPT] (*Gryllotalpa gryllotalpa*) Cadell¹ (*VALOR*). [...] *xerrics brillants dels grills, habitants d'arbres i verdines; bordonaments de les misterioses alacrans dins els seus caus invisibles, i el riure de les aigües ignorades en sequioles i fontinyols. (El príncep desmemoriat, 1976: 187, 15).*

Aquest és un substantiu molt interessant perquè en el glossari de les *Rondalles Valencianes* (2010-6, 146), Enric Valor fa la definició de *alacrana* i diu: 'sembla que és l'anomenat *acheta campestris*'. Però, tal com s'indica en la definició del *DOLEV-Natura*, sembla que és el *cadell*. Segurament, per a diferenciar-lo del *alacrà* vertader s'ha feminitzat el nom.

mocigaló+ m. (2)

[NCOMPT] Ratapenada¹ (*DECat*). *Com a resposta, dalt al cel la tronada va redoblar la seua fúria, un llamp esqueixà els núvols des dels pics negres com ales de mocigaló de les Penyes de Camara... (El jugador de Petrer, 1980: 199, 16).*

Aquesta és una de les formes que es conserven al migjorn valencià. Coromines (v, 849a36) explica que totes provenen del mossàrab com *mosseguello* a Crevillent. Ara bé, basta observar que és un tipus lèxic que, amb *moceguillo* i variants, fa continuïtat en terres de Múrcia, pel Baix Segura i per la Manxa...

3. Valoració quantitativa de les novetats lèxiques del *DOLEV-Natura*

Després d'espigolar el *DOLEV-Natura*, s'han trobat una quantitat considerable de paraules, d'unitats fraseològiques i d'accepcions no aplegades en els diccionaris que hem pres com a obres de referència en aquesta recerca: *DIEC2*, *DDL*, *DNV* i *DCVB*. Si alguna d'aquestes novetats s'ha trobat en un altre diccionari, hem posat les sigles d'aquest entre parèntesis.

1. <i>acaloració</i>	18. <i>cocodrilesc</i>	35. <i>grallador</i>
2. <i>acepellar</i>	19. <i>coiolt</i>	36. <i>grallament</i>
3. <i>acepellat</i>	20. <i>colliter</i>	37. <i>llenyater</i>
4. <i>aitànic</i>	21. <i>corbessa</i>	38. <i>mixineta</i>
5. <i>aixampanyat</i>	22. <i>criat</i>	39. <i>mocigaló (DECat)</i>
6. <i>alacrana (VALOR)</i>	23. <i>cut-cut</i>	40. <i>moragada</i>
7. <i>alacraner</i>	24. <i>descimalada</i>	41. <i>nevador</i>
8. <i>albadoc</i>	25. <i>descorconador</i>	42. <i>nevarsejada</i>
9. <i>aranyeta</i>	26. <i>descorconat</i>	43. <i>omada</i>
10. <i>arpallotada (VALOR)</i>	27. <i>destralejador</i>	44. <i>palmerer</i>
11. <i>assafranat</i>	28. <i>enconillat</i>	45. <i>pedregador</i>
12. <i>atronadorament</i>	29. <i>enratar</i>	46. <i>perellonerar</i>
13. <i>bajoquetar</i>	30. <i>ensofranada</i>	47. <i>persolada</i>
14. <i>birba</i>	31. <i>entreplantat</i>	48. <i>ponentós</i>
15. <i>ceresià</i>	32. <i>enviscador</i>	49. <i>tarquimat</i>
16. <i>cerval (VALOR)</i>	33. <i>esblavissar</i>	50. <i>torder</i>
17. <i>citronar (VALOR)</i>	34. <i>gorgolleig</i>	

Per mesurar amb més precisió l'aportació del *DOLEV-Natura*, presentem tot seguit aquells mots no aportats per cadascun dels reculls lexicogràfics atesos.

De les 244 paraules¹² no inventariades pel *DIEC2*, 112 no són en el *DDL*; és un nombre considerable: el 47% del total.

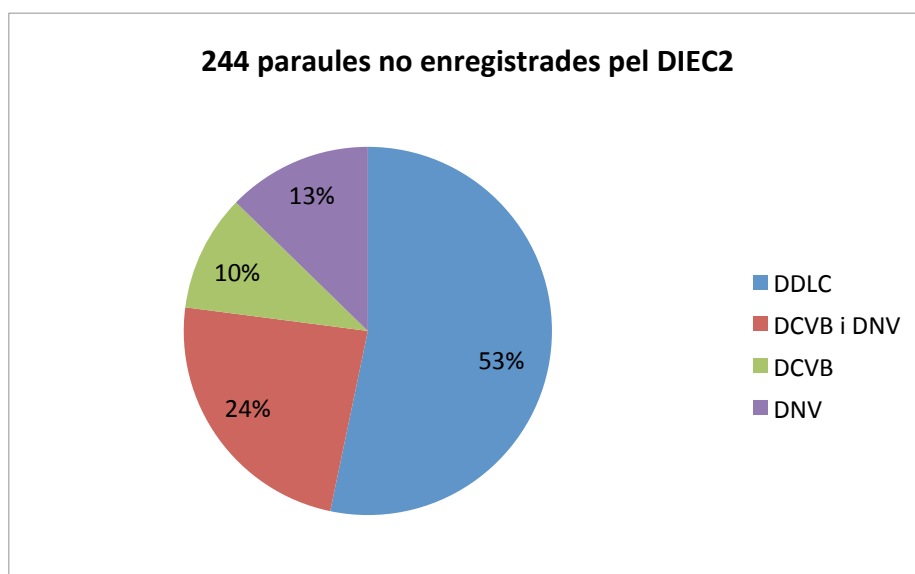

Figura 4

¹² Vegeu fig. 4.

Les paraules no inventariades pel *DDLC* però sí presents en el *DCVB* i en el *DNV* són les següents:

1.	<i>acostalar</i>	20.	<i>ermura</i>	39.	<i>pinatell</i>
2.	<i>acostalador</i>	21.	<i>escampiada</i>	40.	<i>planissa</i>
3.	<i>acovilar</i>	22.	<i>fessada</i>	41.	<i>planta-roig</i>
4.	<i>alcavó</i>	23.	<i>fiçotada</i>	42.	<i>plataner</i>
5.	<i>allobir</i>	24.	<i>fondable</i>	43.	<i>provençada</i>
6.	<i>amussar</i>	25.	<i>foraca</i>	44.	<i>rabosenc</i>
7.	<i>bacora</i>	26.	<i>gotinyar</i>	45.	<i>raboser</i>
8.	<i>boiregada</i>	27.	<i>gramàntol</i>	46.	<i>ramblís</i>
9.	<i>brumerol</i>	28.	<i>guaixat</i>	47.	<i>rebanc</i>
10.	<i>buborota</i>	29.	<i>llagostí</i>	48.	<i>regallador</i>
11.	<i>búfol</i>	30.	<i>llebrenc</i>	49.	<i>reixiu</i>
12.	<i>cacau</i>	31.	<i>marfull</i>	50.	<i>replantada</i>
13.	<i>cantalar</i>	32.	<i>miular</i>	51.	<i>soqueta</i>
14.	<i>carraixet</i>	33.	<i>múrgula</i>	52.	<i>solanada</i>
15.	<i>carrissar</i>	34.	<i>nuvolat</i>	53.	<i>teixera</i>
16.	<i>clarura</i>	35.	<i>papalbra</i>	54.	<i>tordanxa</i>
17.	<i>creuera</i>	36.	<i>pedralla</i>	55.	<i>torrelló</i>
18.	<i>dessocar</i>	37.	<i>peüll</i>	56.	<i>ventisca</i>
19.	<i>enviscada</i>	38.	<i>pinatada</i>	57.	<i>ventrellar</i>
				58.	<i>verdina</i>

Els mots següents són únicament aplegats en el *DCVB*:

1.	<i>acantalejar</i>	9.	<i>dragontina</i>	17.	<i>reguaret</i>
2.	<i>aclotada</i>	10.	<i>espletat</i>	18.	<i>rellenc</i>
3.	<i>aclotador</i>	11.	<i>falçonada</i>	19.	<i>tàntol</i>
4.	<i>amaritjor</i>	12.	<i>fil-loxerar</i>	20.	<i>taperal</i>
5.	<i>amaritjós</i>	13.	<i>joroví</i>	21.	<i>til-lera</i>
6.	<i>boiregada</i>	14.	<i>lilera</i>	22.	<i>timonerar</i>
7.	<i>cega</i>	15.	<i>nevarsejar</i>	23.	<i>torrellonada</i>
8.	<i>corcat</i>	16.	<i>passarell</i>	24.	<i>veremant</i>

Finalment tenim les paraules inventariades solament pel *DNV*:

1.	<i>alficossenc</i>	12.	<i>garballigar</i>	23.	<i>niuatxada</i>
2.	<i>almasset</i>	13.	<i>ginebrenc</i>	24.	<i>pebrerenc</i>
3.	<i>amoixamat</i>	14.	<i>gralleig</i>	25.	<i>persolador</i>
4.	<i>arreixuat</i>	15.	<i>grillat</i>	26.	<i>persolar</i>
5.	<i>creuellerà</i>	16.	<i>guinxó</i>	27.	<i>piorla</i>
6.	<i>descopat</i>	17.	<i>haquinyol</i>	28.	<i>segadissa</i>
7.	<i>desnevar</i>	18.	<i>jama</i>	29.	<i>serralla</i>
8.	<i>desnevat</i>	19.	<i>llinós</i>	30.	<i>silvà</i>
9.	<i>esmoladora</i>	20.	<i>malladar</i>	31.	<i>sitar</i>
10.	<i>espardalitzat</i>	21.	<i>monastrell</i>	32.	<i>ventisquer</i>
11.	<i>fornilla</i>	22.	<i>moragar</i>		

Un altre dels assumptes que ens ha semblat d'interés són les paraules normatives incorporades pel *DIEC2* i no inventariades pel *DDLC*. Es tracta de 21 mots que tot seguit enumerem.

1. <i>aclotar</i>	8. <i>canalís</i>	15. <i>falcillot</i>
2. <i>baleja</i>	9. <i>carxofar</i>	16. <i>gallinaci</i>
3. <i>blanca</i>	10. <i>cascavelliquer</i>	17. <i>gatamoixeria</i>
4. <i>borrascall</i>	11. <i>cell</i>	18. <i>llentisclar</i>
5. <i>borrasquejar</i>	12. <i>cospí</i>	19. <i>negrelló</i>
6. <i>bruixó</i>	13. <i>desempesca</i>	20. <i>saboc</i>
7. <i>brumidor</i>	14. <i>escataineig</i>	21. <i>sarmentada</i>

4. Conclusions

El *DOLEV-Natura* consta de 1797 paraules recopilades de la totalitat de l'obra literària del mestre valencià. 50 mots no són enregistrats per algun dels diccionaris de referència. Cal destacar que 5 de les 50 paraules sí que són presents en *VALOR* (4) i en el *DECat* (1). El percentatge respecte al total dels mots és del 3%. Sense voluntat d'exhaustivitat, hem mostrat els mecanismes de generació lèxics i morfològics de les novetats.

El *DOLEV-Natura* és un diccionari descriptiu, per la qual cosa conté bona part de lèxic que no és inventariat pel *DIEC2*. Després d'examinar aquest lèxic hem comprovat que hi ha 244 paraules que no són arrellegades per aquest diccionari i, d'aquestes, 112 no han estat incorporades pel *DDLC*, un percentatge important perquè és un 47% del total. Aquestes paraules sí que han estat inventariades pel *DCVB* i/o pel *DNV*. Finalment cal destacar un grup de 21 mots normatius que han estat inclosos pel *DIEC2* i no pel *DDLC*, descobriment que pot ajudar a completar aquest diccionari.

Per concloure, podem afirmar que l'obra literària d'Enric Valor és una autèntica eina en la recuperació del lèxic i la fraseologia del valencià, específicament del Migjorn, i en l'aportació d'aquests materials al català general. La seua estratègia implicava també la incorporació de formes d'altres dialectes que ja s'havien afegit al model de l'estàndard comú i s'havien naturalitzat arreu. Recordem que era un gran coneixedor del català general i de l'obra de Fabra. Amb aquesta tasca duu a terme tot allò que havia començat amb el diccionari *Castallut* i, més tard, amb la resta d'obres lexicogràfiques i gramaticals. Cal entendre la nostra recerca com un assaig d'un futur diccionari integral de l'obra d'Enric Valor.

Obres citades

- Casanova, E. “Aportacions d'Enric Valor a la lexicografia catalana: el Vocabulari Castallut de 1948 d'Enric Valor i Josep Giner.” En A. Carbonell ed. *Actes del simposi d'estudi i festa Enric Valor*. Alacant: Diputació d'Alacant, 1996. 157-180.
- . “Enric Valor, lexicògraf, salvador del lèxic i etimòleg.” En E. Casanova, R. Mora & J. Sanchis eds. *Enric Valor, un home de poble*. Agullent/València: Denes/IEVA, 2002. 189-224.
- . “La contribució d'Enric Valor a la lexicografia catalanovelenciana.” En V. Cantó *et al.* ed. *Enric Valor. El valor de les paraules*. València: Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2010, 168.
- . “La riquesa lèxica de l'obra valoriana.” En G. Lluch & J. M. Baldaquí eds. *Nova Reflexió sobre l'obra d'Enric Valor*. Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2011. 71.
- Cascant, J. V. “El lèxic de l'olivera, l'oliva i l'oli al Comtat.” *Alberri* 24 (2014): 123-211.
- CIMTAC = Martines, J. & V. Martines dirs. *Corpus Informatitzat Multilingüe de Textos Antics i Contemporanis*, amb la direcció adjunta de M. À. Fuster & E. Sánchez, Alacant: ISIC-IVITRA, 2012.
- Colomina, J. “Enric Valor i el lèxic normatiu.” *Enric Valor, el valor de les paraules*. Alacant: Acadèmia Valenciana de la llengua, 2010. 152-167.
- DCVB = Alcover, A. M. & F. de B. Moll. *Diccionari Català-Valencià-Balear*. Palma de Mallorca: Moll, 1930-1962. <<http://dcvb.iecat.net/>>
- DECat = Coromines, J. *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona: Curial, 1983-1991.
- DDLC = *Diccionari descriptiu de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. 1985-. <<http://dcc.iec.cat/ddlc/index.asp>>
- DIEC2 = *Diccionari de la Llengua Catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2007. <<http://dlc.iec.cat>>
- DMGMG = Martí Gadea, J. *Diccionari General Valenciano-Castellano*. València: Imprenta de José Canales Romá, 1891.
- DNV = *Diccionari Normatiu Valencià*. València: Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2014. <<http://www.avl.gva.es/dnv>>
- GDLC = *Gran diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.
- Martí, J. *Diccionari històric del valencià col·loquial (segles XVII, XVIII i XIX)*. València: Universitat de València, 2006.
- Martines, J. de D. “Criteris per a la confecció del Diccionari de l'obra literària d'Enric Valor. La natura (DOLEV-Natura).” *Mirabilia/MedTrans* 2 (2017): 92-118.
- Martines, J. “El canvi semàntic a propòsit de *enze*, *enza*: un estudi del lèxic d'Enric Valor.” *Ítaca. Revista de Filologia* 2 (2011): 143-204.
- Pellicer i Bataller, J. *Costumari botànic*. Picanya: Edicions Bullent, 2000.
- . *Costumari botànic* [2]. Picanya: Edicions Bullent, 2004.
- . *Costumari botànic* [3]. Picanya: Edicions Bullent, 2004.
- Rafel, J. “Valor i el lèxic català.” En V. Salvador & H. Lawick Van eds. *Valoriana. Estudis sobre l'obra de Valor*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I, 1999. 75-104.
- Valor, E. *Obra literària completa*. València: Editorial Gorg, 1975-1976. 2 vols.
- . *Obra literària completa Volum III*. València: Fernando Torres Editor, 1982.
- . *Vocabulari fonamental*. Esplugues de Llobregat: Plaza i Janés, 1988.

- . *Vocabulari escolar de la llengua*. València: Carena, 1989.
- . *Rondalles valencianes d'Enric Valor*. València: Bullent, 2010-2015. 8 vols.
- . *Sense la Terra promesa*. València: Tàndem, 1991.
- . *Temps de batuda*. València: Tàndem, 1991.
- . *Enllà de l'horitzó*. València: Tàndem, 1991.